

ביאור בדרך אפשר

1 ה'רוח שטות' היא מצד חסרון בחינת הדעת בנשמה, לפי
 2 שרוב הנשמות שפדורותינו (וחלק גדול מהנשמות דורות
 3 הקדמונים) הם (לא בבחינת זרע אדם, אלא) בבחינת זרע
 4 בהמה, שאין בהם בחינת דעת בפאלקות⁹⁷, כמבואר בקבלה
 5 וחסידות על הכתוב "וזרעתי את בית
 6 ישראל זרע אדם זרע בהמה"
 7 שהנשמות הגבוהות ששורשן מבחינת
 8 "אדם העליון" (ככתוב במעשה
 9 המרכבה "ועל הכיסא דמות כמראה
 10 אדם") ויש להם ידיעה גדולה באלוקות
 11 כאדם ברדעת, נקראות "זרע אדם"
 12 ושאר הנשמות (שכאמור הם כמעט כל
 13 הנשמות שבדורותינו) נקראות "זרע
 14 בהמה" והינו שהחסרון הוא
 15 (לא בידיעה, אלא) בהכרה
 16 והרגשה (עד לאופן של
 17 ראייה היינו שהידיעה וההבנה
 18 וההשגה קיימת, וייתכן שהיא הבנה
 19 והשגה גדולה, רחבה ועמוקה, אבל
 20 חסרה ההרגשה והתחושה שהדברים
 21 קשורים לאדם עצמו. כמבואר בתניא
 22 לגבי ביאור שלושת חלקי המוחין
 23 "חכמה", "בינה" ו"דעת" כפי שהם
 24 בנפש האדם ש'דעת' היא התקשרות
 25 והתחברות בדבר עם תחושה שהדבר
 26 נוגע לו ואכפת לו אישית, ועוד מבואר
 27 שם ש'דעת' היא שהחיבור
 28 וההתקשרות הם ברמה כזו שהאדם
 29 מפתח רגש כלפי הדבר שאותו הבין,
 30 וגם הוודאות בדבר היא מוחלטת
 31 ומלאה כמו דבר שרואים בעיניים,
 32 ובלשון רבנו הזקן בתניא פרק מב:
 33 "עיקר הדעת אינה הידיעה לבדה, שידעו גדולת ה' מפי סופרים ומפי ספרים,
 34 אלא העיקר הוא להעמיק דעתו בגדולת ה', ולתקוע מחשבתו בה' בחזק
 35 ואומץ הלב והמוח, עד שתהא מחשבתו מקושרת בה' בקשר אמין וחזק, כמו
 36 שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה בעיני בשר ומעמיק בו מחשבתו",
 37 ומצד זה בגלל חיסרון ב'דעת' ביחס לענייני אלוקות נעשה אצלם
 38 התגברות ה'רוח שטות'. והעצה לזה היא המשכת והתגלות
 39 בחינת הדעת, שעל זה על התגלות בחינת הדעת של הנפש האלוקית
 40 לשנו הסיפוע שניתן לכל אחד ואחד על-ידי משה רבינו, גואל
 41 ראשון⁹⁸, רועה ישראל, כמבואר בתניא⁹⁹ שהוא משכבה

ביאור בדרך אפשר

רועים וכללות כולם, ורועי ישראל שבכל דור ודור הם "אחפשטותא"
 משה רבינו ונקרא רעיא מהימנא, רועה נאמן, דהינו שפמשיף
 בחינת הדעת לכללות ישראל, כמו רועה שמספק לצאנו את הנחון
 וכיוון שמה רבינו הוא רועה נאמן הוא משפיע ומסייע לכל אחד ואחד מבני
 ישראל גם בנשמות שפמבחינת
 זרע בהמה. וזהו¹⁰⁰ ונתתי
 עשב בשדף לבהמתך¹⁰¹, פסוק
 שנאמר מפי משה רבנו עשב הוא
 בחינת דעת שהוא שם ע"ב,
 בשם הוי' יש כמה בחינות, בהתאם
 לאופנים שונים בגימטריא של אותיות
 שם הוי' עם ה'מילוי' (היינו שהאות י'
 נכתבת "יוד", וכך הלאה), ושם ע"ב
 הוא הגימטריא של שם הוי' במילוי
 האות י' (י"ד ה" ו"ו ה"י) הרומזת
 על מדרגה גבוהה ביותר, כענין האות
 י"ד שהיא נקודה שלמעלה מגילוי
 ושי"ן (ג' קוין חסד-גבורה-
 תפארת, מדות, שנרמזים באות
 שי"ן שהגימטריא שלה היא שלוש
 מאות, כי כל אחת המידות כלולה
 מעשר שקיימן של המידות הוא
 על-ידי הדעת¹⁰² שכן ללא הכרה
 והרגשה ונגיעה אישית בדבר, ענין
 הדעת, השכל לא ייצור ולא יוליד
 (מידות) באמצע התבה, האות
 שי"ן באמצע המילה "עשב" היא
 להורות שגמשיף בשדף בשביל
 בהמתך שהם הנשמות
 שנקראו זרע בהמה.
 וזהו גם מה שכתוב¹⁰³ ורעה
 אמונה, הינו, שמשה רבינו,
 רעיא מהימנא, רועה ומפרנס את האמונה דבני ישראל כי
 בנוסף לפירוש של "רעיא מהימנא" כפשוטו, רועה נאמן, יש לכך גם פירוש
 עמוק יותר – רועה את האמונה ומחזק אותה שלא תהיה בדרך מקיף
 בלבד, שמצד זה כאשר האמונה היא דבר 'מקיף' שלא חודר עמוק
 בשכל וברגש של האדם יכול להיות גנבא אפום מחתרתא
 רחמנא קריא¹⁰⁴, גנב שעומד בפתח מנהרה שחפר כדי לגנוב וקורא
 ומתפלל לה' להצליח בגניבה, וכיוון שהאמונה היא אצלו דבר 'מקיף' הוא
 לא חש את הסתירה בין הגניבה שהיא עבירה על רצון ה' והתפילה כי אם
 שהאמונה תהיה באופן פנימי, שמצד זה לא יוכל האדם

שבתקופה ההיא – ראה (לדוגמא) אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ח ע' קלט ואילך. ועוד (המו"ל). 97) ראה תו"א ר"פ משפטים (עד, ג ואילך). 98) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שער הפסוקים להאריז"ל ויחי מט, י. תו"א שם עה, ב. 99) פמ"ב. 100) תו"א משפטים שם. 101) עקב יא, טו. 102) ראה ביאורה"ז להצ"צ ח"א ע' ז. 103) תהלים לז, ג. 104) ברכות סג, א (כגירסת העין יעקב).